

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2404640

Matèria Procediments administratius

Assumpte Falta de resposta a sol·licitud en matèria de seguretat viària

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1.- Tramitació de la queixa

El 17/12/2024 registrarem un escrit que identificarem amb el número de queixa 2404640, en què es manifestava que l'Administració podria haver vulnerat els drets de la persona titular davant de la falta de resposta per part de l'Ajuntament d'Estivella a diversos escrits en els quals sol·licitava el desplaçament d'un senyal de trànsit per motius de seguretat viària.

Atés que la queixa reunia els requisits establits en els articles 22 a 30 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, en data 19/12/2024 es va admetre a tràmit, d'acord amb el que s'ha determinat en l'article 31 de la llei citada.

Amb la mateixa data, sol·licitarem a l'Ajuntament d'Estivella que en el termini d'un mes remetera informació sobre l'estat de tramitació dels escrits presentats pel promotor de l'expedient.

En este mateix escrit se l'advertia que si l'informe requerit no s'emetia dins del termini concedit, es prosseguiria amb la investigació i, de conformitat amb l'art. 39.1.a de la Llei 2/2021, del Síndic, es consideraria que hi havia falta de col·laboració i, amb independència que es poguera adoptar qualsevol de les mesures establides en l'apartat 3 d'este mateix precepte, es faria constar esta circumstància en la resolució final com a incompliment del seu deure de col·laboració (art. 39.4).

Transcorregut el termini d'un mes, no s'ha rebut l'informe ni consta que s'haja sol·licitat l'ampliació del termini per a emetre'l, per la qual cosa esta institució no ha pogut contrastar els fets denunciats per l'autor de la queixa, de manera que resulta forçós partir de la seua veracitat i de la passivitat de l'Administració municipal a l'hora de donar resposta al que s'ha sol·licitat.

2.- Conclusions de la investigació

2.1. Drets i llibertats públiques relacionats amb la present queixa

Després de la investigació que hem dut a terme, concloem que s'han vulnerat els drets de la persona titular. En concret:

- S'ha incomplert el deure legal de donar resposta al promotor de l'expedient (article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que estableix que l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació).

- S'ha incomplert el deure de bona administració (article 9 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea) sobre la base del qual els ciutadans tenen dret que els seus assumptes siguen tractats per les administracions dins d'un termini raonable.

Com s'ha assenyalat amb anterioritat, l'Administració municipal no ha aportat cap informació sobre l'objecte de la reclamació de la persona interessada i, per això, hem de partir de la veracitat de les al·legacions formulades per esta quan assenjala que no s'ha donat resposta a les sol·licituds formulades.

L'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, estableix que l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació.

I, en l'article 29, assenjala que «els termes i els terminis establits en esta o altres lleis obliguen les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques competents per a la tramitació dels assumptes, així com als interessats en estos».

D'altra banda, hem de tindre present que l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial, i en un termini raonable».

En relació amb esta qüestió, s'ha de tindre en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenjala que «els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans i ciutadanes espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...)» i indica que «els poders públics valencians estan vinculats per estos drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, així com pel compliment dels deures».

Al seu torn, l'article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (Dret a la bona administració) estableix que «Tota persona té dret que les institucions, òrgans i organismes de la Unió Europea tracten els seus assumptes de manera imparcial i equitativa i dins d'un termini raonable».

Considerem que la vigència de les disposicions analitzades imposa a les administracions un plus d'exigència a l'hora d'abordar l'anàlisi dels escrits que els dirigisquen els ciutadans i donar-los resposta, en el marc del dret a una bona administració.

Este dret a una bona administració es conforma així com un dret bàsic i essencial de la ciutadania valenciana, que s'integra, com a mínim, pels drets de la persona al fet que les administracions públiques atenguen en un termini raonable les peticions que esta els formule, donant-los una resposta expressa i motivada, de manera que el ciutadà puga conèixer en tot moment quina és la posició de l'administració implicada respecte del seu problema, per a, en cas de discrepància, poder exercir les accions de defensa dels seus drets que estime més adequades.

El que no té cabuda en cap cas és que, davant d'una petició formulada per la persona interessada que s'ajuste als requisits exigits legalment, l'Administració no oferisca una resolució o emeta una resolució sense la justificació adequada que permeta al sol·licitant entendre els motius pels quals l'Administració ha adoptat la resolució citada.

Arribats a este punt, esta institució no pot sinó recordar, una vegada més, que el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució Espanyola) exigix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demanda, entre elles, i especialment rellevant, el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constituïx un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims.

En este sentit, el Tribunal Constitucional té dit, des d'antic, en la Sentència núm. 71, de data 26 de març de 2001, que «es evidente, como hemos declarado en reiteradas ocasiones (por todas, SSTC 6/1986, de 21 de enero, FF. 3; 204/1987, de 21 de diciembre, F. 4; 180/1991, de 23 de septiembre, F. 1; y 86/1998, de 21 de abril, FF. 5 y 6), que la Administración no puede verse beneficiada por el incumplimiento de su obligación de resolver expresamente en plazo solicitudes y recursos de los ciudadanos, deber éste que entronca con la cláusula del Estado de Derecho (art. 1.1 CE), así como con los valores que proclaman los arts. 24.1, 103.1 y 106.1 CE».

En el present cas, l'actuació de l'Ajuntament no està justificada, ja que no ha respost a diverses sol·licituds presentades pel promotor en matèria de seguretat viària i, per tant, ha vulnerat els seus drets.

2.2. Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els fets següents:

a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...).”

L'Ajuntament d'Estivella encara no ha remés a esta institució l'informe requerit amb data 19/12/2024 i, per tant, ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si l'Ajuntament d'Estivella es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts Valencianes i, en este cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

D'altra banda, l'article 41 de la citada Llei 2/2021 estableix que quan una administració pública, haja o no acceptat les recomanacions o els suggeriments continguts en la resolució d'un determinat procediment de queixa, no duga a terme les actuacions necessàries per a atendre'ls, el síndic o la síndica de Greuges podrà:

- a) Demanar informació complementària sobre els motius de l'incompliment.
- b) Requerir els òrgans o autoritats implicades perquè modifiquen les seues pràctiques i facen efectives les recomanacions o suggeriments realitzats.
- c) Presentar un informe especial davant la comissió de les Corts Valencianes encarregada de les relacions amb el Síndic de Greuges.
- d) Fer públiques, preferentment per mitjans telemàtics, les recomanacions i suggeriments emesos, així com l'incompliment succeït.

3.- Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem les consideracions següents:

Davant del que hem exposat i d'acord amb el que s'estableix en l'article 33 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, formulem les recomanacions i els recordatoris de deures legals següents a l'Ajuntament d'Estivella:

1. Recordem a l'Administració municipal el deure legal de contestar en el termini d'un mes, de manera expressa i motivada, als escrits que els interessats presenten davant d'eixa administració pública, d'acord amb el que es preveu en l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
2. En conseqüència, recomanem a l'Administració municipal que, si no ho haguera fet encara, done contestació expressa i motivada als diversos escrits presentats pel promotor de l'expedient en els quals sol·licita el desplaçament d'un senyal de trànsit per motius de seguretat viària.
3. Recordem que el personal al servei de les administracions públiques que tinga a càrrec seu el despatx dels assumptes, així com els titulars dels òrgans administratius competents per a instruir i resoldre, són directament responsables, en l'àmbit de les seues competències, del compliment de l'obligació legal de dictar una resolució expressa dins de termini. L'incompliment d'esta obligació donarà lloc a l'exigència de responsabilitat disciplinària, sense perjudici de la que corresponga d'acord amb la normativa aplicable (article 21.6 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques).
4. Recordem el deure legal de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitar-li la informació sol·licitada i contestar a les recomanacions, suggeriments o recordatoris de deures legals efectuats.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, en el termini màxim d'un mes, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana